

СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

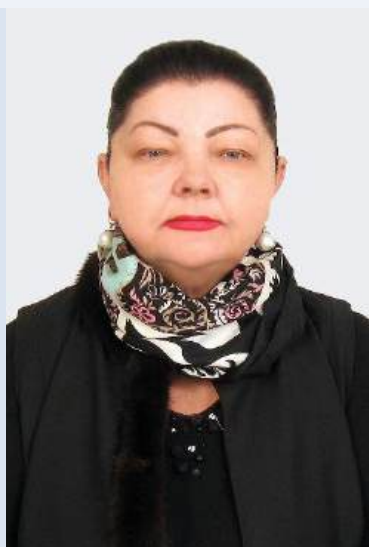

НАЦІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА

спеціальність	051 «Економіка»	обов'язковість дисципліни	обов'язкова
освітня програма	Економіка підприємства	факультет	економічних відносин та фінансів
освітній рівень	перший (бакалаврський) рівень	кафедра	економіки та бізнесу

ВИКЛАДАЧ

Ушакова Наталія Григорівна

Вища освіта – спеціальність «Політична економія» (економіст та викладач політичної економії)

Науковий ступінь – кандидат економічних наук, 08.00.01 – Політична економія

Вчене звання – професор

Досвід роботи – 46 років

Показники професійної активності з тематики курсу:

- авторка більше 3 методичних розробок;
- співавторка 5 тематичних публікацій;
- учасниця наукових і методичних конференцій.

телефон

0955869509

електронна
пошта

ushakova.nataliia@icloud.com

дистанційна
підтримка

Moodle

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНЮ КОМПОНЕНТУ (ДИСЦИПЛІНУ)

Мета	Формування системи теоретичних знань, прикладних вмінь і навичок для аналізу стану та перспектив розвитку національної економіки
Формат	Лекції, практичні заняття, самостійна робота, презентація, індивідуальне завдання, командна робота, дискусія.
Специфічні результати	- розуміння теоретико-методологічних основ національної економіки; найважливіших макроекономічних пропорцій національної економіки, її галузевої та територіальної структури; інституціональних чинників та їхній вплив на економічний розвиток; факторів, що забезпечують економічне зростання національної економіки; ролі держави в управлінні економікою та її інтеграції у світове господарство; значення економічного прогнозування та програмування в стратегії державного регулювання економіки; змісту і структури економічної безпеки, її ролі в системі національної безпеки; - здатність використовувати базові знання з історичних, культурних, політичних, соціальних, економічних засад розвитку суспільства; - вміння аналізувати стан основних пропорцій економіки країни, надавати оцінку стану збалансованості праці, капіталу, продукту, виробництва, споживання та прогнозувати на цій основі подальший розвиток національної економіки.
Обсяг і форми контролю	4 кредити ECTS (120 годин): 30 годин лекції, 30 годин практичні заняття; презентація; поточний контроль; підсумковий контроль - іспит
Вимоги викладача	активність, своєчасне виконання завдань, командна робота, участь у дискусіях
Умови зарахування	згідно з навчальним планом

ВІДПОВІДНІСТЬ СТАНДАРТУ ОСВІТИ І ОСВІТНІЙ ПРОГРАМИ

Компетентності	ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні; ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу фахові компетентності: СК1. Здатність виявляти знання та розуміння проблем предметної області, основ функціонування сучасної економіки на мікро-, мезо-, макро- та міжнародному рівнях. СК4. Здатність пояснювати економічні та соціальні процеси і явища на основі теоретичних моделей, аналізувати і змістовно інтерпретувати отримані результати. СК5. Розуміння особливостей сучасної світової та національної економіки, їх інституційної структури, обґрунтування напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.	Програмні результати навчання	ПРН4. Розуміти принципи економічної науки, особливості функціонування економічних систем. ПРН5. Застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади). ПРН7. Пояснювати моделі соціально-економічних явищ з погляду фундаментальних принципів і знань на основі розуміння основних напрямів розвитку економічної науки. ПРН9. Усвідомлювати основні особливості сучасної світової та національної економіки, інституційної структури, напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави. ПРН11. Вміти аналізувати процеси державного та ринкового регулювання соціально-економічних і трудових відносин. ПРН16. Вміти використовувати дані, надавати аргументацію, критично оцінювати логіку та формувати висновки з наукових та аналітичних текстів з економіки.

СТРУКТУРА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ (ДИСЦИПЛІНИ)

Розділ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

Лекція 1.	Національна економіка: загальне та особливе.	Практичне заняття 1 (ПЗ 1)	Предмет, завдання, методи дослідження дисципліни. Загальні та специфічні риси національних економік	Самостійна робота	Особливості національної економіки України
Лекція 2.	Економічні теорії та базисні інститути національної економіки	ПЗ 2	Поняття базисних інститутів національної економіки. Власність, влада, управління та праця як базисні інститути національної економіки		Характеристика основних економічних теорій національної економіки.
Лекція 3.	Теорія суспільного добробуту та соціально-ринкової економіки	ПЗ 3	Поняття суспільного добробуту. Утилітарна та монетарна теорії суспільного добробуту.		Індикатори рівня і якості життя населення. Індекс людського розвитку.
Лекція 4.	Економічний потенціал держави	ПЗ 4	Сутність та складові економічного потенціалу держави. Джерела та оцінка економічного потенціалу.		Напрямки реалізації економічного потенціалу України
Лекція 5.	Інституційні чинники розвитку національної економіки	ПЗ 5	Поняття та види інституційних чинників розвитку національної економічної системи. Інновації як чинник розвитку нац. економіки.		Інвестиції як джерело розвитку національної економіки
Лекція 6. Лекція 7.	Функціонування інфраструктури національного ринку	ПЗ 6 ПЗ 7	Складові інфраструктури національного ринку, їх особливості та функції.		Проблеми та перспективи розвитку інфраструктури національного ринку України в сучасних умовах.

Розділ 2. УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНОЮ ЕКОНОМІКОЮ

Лекція 8.	Державність та державне управління економікою	ПЗ 8	Державність та проблеми її становлення. Зміст та функції державного управління економікою	Самостійна робота	Проблеми та перспективи розвитку державного управління українською економікою.
Лекція 9.	Демократія, економічна свобода та економічний порядок	ПЗ 9	Поняття, принципи та види демократії. Моделі демократії.		Економічна свобода та економічний порядок.
Лекція 10.	Структурна перебудова економіки	ПЗ 10	Концептуальні принципи структурної перебудови. Структурна політика держави та її стратегічні орієнтири.		Структурна перебудова економіки на основі інноваційної моделі розвитку
Лекція 11.	Програмування та прогнозування національної економіки.	ПЗ 11	Програмування національної економіки: поняття, принципи, етапи проведення. Прогнозування розвитку національної економіки.		Державна програма економічного та соціального розвитку України.
Лекція 12.	Політика економічного зростання в національній економіці	ПЗ 12	Політика економічного зростання: поняття, функції та моделі. Методи оцінки чинників екон-го зростання.		Особливості політики економічного зростання України.
Лекція 13.	Інституціональні форми інтеграції у світове господарство	ПЗ 13	Зміст та форми інтеграції національної економічної системи у світове господарство.		Україна в процесах міжнародної економічної інтеграції
Лекція 14-15	Національна економіка України	ПЗ 14-15	Історія становлення національної економіки України, сучасний стан та перспективи її розвитку.		Економіка України в стані війни. Шляхи повоєнного відновлення української економіки

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА ТА МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

Література

1. Національна економіка: навчальний посібник (у рисунках, схемах і таблицях) / О. І. Котикова, О. А. Горобченко, Т. Г. Олійник, І. Г. Крилова, І. О. Мельник, О. А. Купчишина. – Миколаїв : Іліон, 2021. – 196 с.
2. Ситник Й.С., Бойківська Г.М., Гончар С.Й. Національна економіка: навчальний посібник. Львів: Вид-во Львівської політехніки. 2022. 320 с.
3. Національна економіка: навчально-методичний посібник / Уклад. О.В. Овсієнко. – Харків: Нац. юрид. університет імені Ярослава Мудрого, 2020. – 117 с.
4. Національна економіка: підручник / Носова О.В., Ушакова Н.Г. та ін. – К.: Центр учбової літератури, 2020. – 512 с.
5. Кузьмін О. Є., Когут У. І., Процик І. С., Вербицька Г. Л. Національна економіка: прикладний аспект. Навчальний посібник. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2020. – 132 с.

Методичне забезпечення

1. Національна економіка: опорний конспект лекцій / Укладач: Ушакова Н.Г. [Електронне видання]. – Харків: 2024. 71 с.
2. Ушакова Н.Г. Історія економіки та економічної науки: навчально-методичний посібник [Електронне видання] – Харків, 2024. 109 с.
3. Теорія та практика зовнішньої торгівлі: конспект лекцій. Ч.1 /Укладачі: Ушакова Н.Г., Помінова І.І. – Х. : ХДУХТ, 2021. – 1 електрон. опт. диск (CD-ROM); 12см – Назва з тит. екрана.
4. Теорія та практика зовнішньої торгівлі: конспект лекцій. Ч.2. /Укладачі: Ушакова Н.Г., Помінова І.І., Кулініч О.А. – Х. : ФОП Іванченко І.С., 2021. 92 с.

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

(<https://biotechuniv.edu.ua/wp-content/uploads/2024/01/norm-b-pol-org-op.pdf>)

	СИСТЕМА	БАЛИ	ДІЯЛЬНІСТЬ, ЩО ОЦІНЮЄТЬСЯ
Підсумкове оцінювання	100 бальна ECTS (стандартна)	до 60	60% поточна діяльність
		до 40	40% екзамен
Поточне оцінювання	60 бальна сумарна	до 40	відповіді на практичних заняттях
		до 10	поточне тестування за розділами
		до 10	презентація індивідуального завдання

НОРМИ АКАДЕМІЧНОЇ ЕТИКИ ТА ДОБРОЧЕСНОСТІ

Всі учасники освітнього процесу (в тому числі здобувачі освіти) повинні дотримуватися кодексу академічної доброчесності та вимог, які прописані у Кодексі академічної доброчесності Державного біотехнологічного університету (<https://surl.li/nwuvwx>), Положенні про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин (<https://surl.li/rrlgvz>): виявляти дисциплінованість, вихованість, поважати гідність один одного, проявляти доброзичливість, чесність, відповідальність.